

Városunk kulturális életének magasabb színvonaláért

Nekem jutott az a feladat, hogy próbáljam mérlegre tenni városunk kulturális életét, eredményeit, hiányosságait és az értékelésen keresztül eljussunk arra a pontra, ahol már a jövő feladatait kell meghatározni. Nem lesz teljes, mindent felölelő az írásom, csak a legkényesebb pontokat érintem.

Ha kulturális életünkéről beszélünk, feltétlen figyelembe kell venni speciális helyzetünket. Városunk Dunántúl egyik jelentős ipari bázisa. Az ipari fejlődéssel és a lakosság szaporodásával nem létesültek párhuzamosan kulturális intézmények, iskolák, óvodák, kultúrotthonok stb. Ezek közül ragadjuk ki először a kultúrotthonokat, melyeket az egyes üzemek szakszervezeti bizottsága üzemeltet. Elvben megállapítva az a feladatuk, hogy az üzemi dolgozóknak kulturális igényeit kielégítsék. Várpalotán ez a feladatuk kiszélesedett, mivel állami irányítás alatt álló kultúrotthonunk nincs. Ahány kultúrotthon — számszerint öt, a kisebbeket is beleszámítva (Szadság, József Attila, Alukohó, Épitők és a November 7 Erőmű kultúrotthona) — annyi szakszervezeti irányító központ. A párt kultúrpolitikájának megvalósítását mindegyik a saját körülményeinek megfelelő módszerekkel végzi. Más a módszer és más a tematika a bányász dolgozóknál és más a Nitrogénművekben. Az üzemi kultúrotthonoknak a dolgozók művelődési érdeklődésének megfelelő tematika szerint kell dolgozni, a közvetlen állami irányítás alatt álló kultúrotthonnak pedig az össz lakosság, a szerteágazó munkaterületek minden dolgozójának érdekeit, igényeit és nevelését kell szem előtt tartani. Az utóbbi nagyobb követelményt állít elénk. Jelenleg a városban működő kultúrotthonnak ezt a kettős feladatot kell megoldani, a feladatok sokasága között bujkálnak, ebből is egy kicsit, a másikból is egy kicsit, de az természetes és magától értetődő, hogy minőségileg mind a két munkát elvégezni nem tudják, mert hol az egyik, hol a másik feladat kerül előtérbe. Ilyen körülmények között még a legideálisabb összeférhetőségi elvek megtartásánál is számottevő hiányosságok észlelhetők.

Az év elején városunkban megalakult egy központi intéző bizottság a feladatok egybehangolása érdekében. A terv szép és sokatígérő volt, de a már említett kettősség következtében nem lehetett eredményes a megalakulásán elhangzott elveknél maradéktalanul végrehajtása. A bizottság nem tudta megvalósítani az egységes elvek alapján végzendő irányítást, akadályozta az is, hogy egyes kultúrotthonok igazgatói féltik önállóságukat, nem veszik jó néven, ha munkájukról bírálatot mondanak.

A jelenlegi rendelkezések értelmében ez megérthető, de városunk kulturális felemelése érdekében nem. Félre kell tenni minden sértődékenységet, esetleges önzést, szűklátókörűséget, nem a saját vagy esetleg kerüllet szorosan vett érdekeit kell látni, hanem az egész városét.

Az egyikük és magukra való nem maradhatnak fent időtlen ideig, a haladás könyörtelen velük szemben és elseprí őket, a szerintük helyes nézetükkel együtt. Az elmondottakból eredő hiányosságokat nem küszöbölhetjük ki, míg meg nem oldjuk a kulturális munka centralizálását. Nem egyes intézmények önállóságának teljes megszüntetésére gondolok, hanem az elvégzendő munka összehan-

golására. Tartósan és eredményesen ezt csak a tanács illetékes szakigazgatási szerve tudja ellátni. Nagyobb önállóságot kell kapnia a tanácsnak, mint legfőbb államigazgatási szervnek, ezen a munkaterületen is, meg kell érteni az egyes szakszervezeteknek, hogy ilyen körülmények között a minőségileg magasabb, az egész lakosság érdekeit képviselő irányzatnak kell felülkerekedni. A szükséges önállóság meghagyása mellett, az ellenkezések viharával szemben is centralizálni kell, ha fel akarunk emelkedni ténylegesen a városok színvonalára. Ez megoldhatóan addig, míg államot játszunk az államban, várost a városban és hirdetjük, hogy a város kulturális szükségletét elégítjük ki, ehhez a városi tanácsnak semmi köze. Egy kicsit furcsán hangzik, de sajnos, a rideg valóságban így van.

A legfontosabb lenne első lépésként megerősíteni a meglévő kulturális bizottságot, úgy, hogy a tanácsadás és kérések helyére határozott intézkedések kerüljenek és ezeket kultúrotthonaink maradéktalanul végre is hajtsák. Második lépés akkor történe, mikor a városnak már meg lesz a központi művelődési háza, ahol majd a legjobb erőket tudjuk összpontosítani és ahol az adottságokhoz mérten a legszínvonalasabb művészeti és kulturális munkát produkálhatjuk és így versenyre kelhetünk a legjobb városokkal is. Nem mondhatjuk, hogy közel állunk hozzá, de az első lépést ennek érdekében már megtettük. Létezik és egy országos megmozduláson mutatkozott be központi népi együttesünk. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy Veszprém megyében nincs még egy ilyen magas színvonalú együttes, annak ellenére sem, hogy a megyei sajtó „méltatását” pár mondatban elintézte. Talán Veszprémben még mindig a Bakony Együttes léte vagy nemléte kísért?

A városi népi együttes sikeres működése a meglévő hiányosságok mellett is igazolja a központosítási gondolat helyességét. Ha ezen az úton haladunk tovább, persze nagyobb felelősséggel mindazok részéről, kiknek a kultúrházhoz valami közük van, munkálkodásunk eredményes lesz.

A városi kulturális élet fel-emelkedésének elsőrendű záloga alsófokú iskoláink normális körülmények között való működése és az ott folyó munka megjavítása is, továbbá, ami már nem is mint hiány mutatkozik, hanem kimutatható hátrányt jelez, a középiskola létrehozása Várpalotán. Az általános iskolák tanterem ellátásával párhuzamosan tettekkel és anyagiakkal neki kell állni a középiskola megteremtéséhez. Lehet, hogy naívsággal vádolnak a következőkért, de nem tudom elképzelni, hogy nem tudnánk a városunkban működő üzemekkel közösen egy gimnáziumnak megfelelő épületet építeni, mert az alapításnak csupán az elhelyezés hiánya az oka. Foglalkozni kell ezzel a gondlattal, hogy az összes erők mozgósításával a közeljövőben biztosítani tudjuk a gimnázium felállítását.

Egy város kultúrájához szorosan hozzátartozik a zenei műveltség is. Van nekünk is egy zeneiskolánk, ahol a növendékek életkorát vizsgálva érdekes eredményre bukkanhatunk. A beiratkozott növendékek többsége 14 éven aluli és 20 éven felüli, a közbeeső életkorú nagyon kevés van, pedig ez lenne az az idő, amikor a legtöbbet lehetne produkálni, szerepel-

tetni, mikor már a zenetanulás kezdő technikai nehézségén átjutott a növendék, de nem számíthatunk rájuk, mert nagyrésztük más városba megy középiskolába. Ha tovább folytatja is zeneiskolai tanulmányait, ellenében a nagy többséggel, akik tehetségük ellenére is 14 éves korban befejezik zeneiskolai tanulmányait. Ez az oka annak is, hogy eddig tervünkben szereplő városi szimfonikus zenekart mindeztől nem tudtuk megszervezni. Így maradt el ez a feladat jövőre, mikor a népi együttesünk mellett reméljük, jól működő városi szimfonikus zenekarunk is lesz.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy kulturális életünk állandóan fejlődik, de a város fejlődésének ütemét ennek ellenére sem közelíti meg. Ezért szükséges az erők teljesértékű összpontosítása. Minden erőnkkel azon kell munkálkodni, hogy Várpalotát a nagy kulturális múlttal rendelkező városok mellé sorolhassuk. Erre pedig minden lehetőségünk megvan. Nagyon örülünk annak, hogy a mozgalom megindítása a legilletékesebb fórumtól, városunk lapjától indult meg. Akkor lehetnének a legboldogabbak, ha ez után a kezdeményezés után az egész város foglalkozna ehető problémákkal, vitatkoznánk és cselekednénk, lapunk helyét ad az ilyen értelmű hozzászólásoknak.

Nagy feladatok megoldása előtt állunk, a sziklából kell vizet facsarni, de ezt a lelkesedést a kultúra szeretete által vezérelt emberek összefogása meg tudja oldani.

Pajor József
városi tanács
művelődésügyi oszt. vez.

MINDIG VELED

1936-ban Berlinben rendezték meg az olimpiai játékokat, s e nemzetközi sportesemény, a feldíszített város, az ünneplő tömeg szinte elfeledtette Hitler KZ-táborainak tényét, a Spanyolországban kirobbantott polgárháborút. Am nem mindenkit szédített meg a felszínes ragyogás. Rhode például már hosszabb idő óta tevékenyen harcol a fasizmus ellen. Most néhez helyzetben van, a Gestapo a nyomára akadt, s menekülnie kell. Szökésében régi ismerőse Thea Ricci svájci orvosnő van segítségére. Gyorsan kell cselekednie, mert a Gestapo bármelyik percben letartóztathatja. Ezért Rhode úgy határoz, azonnal elutazik Franciaországba.

Ebben az időben Párizsban is mozgalmas az élet. A kommunisták a nemzetközi brigádokat szervezik, amelyhez Rhode is csatlakozik.

Míg a vonat Rhodeval ismeretlen spanyol tájakon jár, Ricci doktor nő szívében nagy elhatározás születik. Ő is jelentkezik a nemzetközi brigádba, s követi a legveszélyesebb helyekre a szeretett férfit.

Spanyolország földjén vad, véres, elszánt csata dúl. Bombák, lövedékek szaggatják szét a békés családi otthonokat. Rhodék csapata az első vonalban harcol. Ricci is itt van egy frontkórházban, de hosszú napok telnek el, míg a szerelmese egy rövid időre találkoznak. A boldog perceknél hamar vége szakad, Rhodenak ismét el kell mennie. Majd amikor a nemzetközi brigád harca a nagy imperialista túlerővel szemben kilátástalannak bizonyul, az úgynevezett „megsemmisítési bizottság” elrendeli, hogy az idegen állampolgároknak el kell hagyniok Spanyolországot. Rhode ismét Franciaországba kerül. A hatóságok nem nézik jó szemmel eddigi magatartását, a spanyol polgárháborúban való részvételét, s internálják. Itt látja viszont Thea Riccit. Fájdalmas, szívétépipő a búcsújuk. Most el kell válniuk, de az orvosnő biztos reménnyel tér vissza Svájcba, tudja, hogy egyszer valahol találkozhatnak.

A „Mindig veled” című filmet a Szabadság Kultúrotthon július 4—6-ig játssza.

A farkas és a hangyák

Német mese

Egy szép napon, amikor sok-sok hangya soron dolgozott bogárka, akkor verődtek falkába, ott egy farkas és bérszédbe elegendett az őt álló hangyával.

— Különös népség vagytok ti — jelentette ki fitymálva. — Ezrével vesződtök csak azért, hogy egy halom lehullott tüllevelet összehordjatok. Sokkal kellemesebb időtöltés tudnék.

— Mit értesz ehhez? — válaszolta a bogárka. — Ti farkasok csak akkor verődtek falkába, ha elviselhetetlen éhség készített erre. De mi mindent közösen csinálunk.

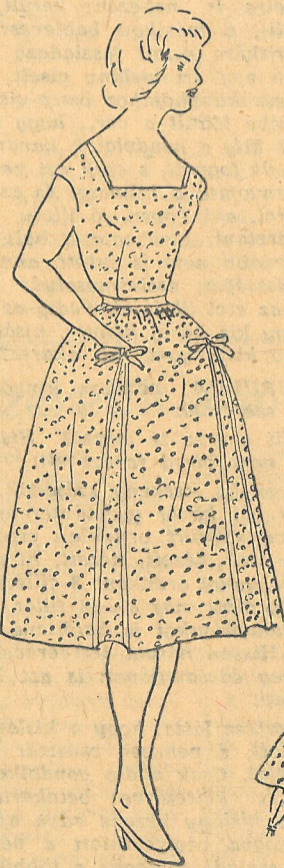
— Te szemtelen — habarodott fel a farkas. — Félállbal szétrúghatnám az egész hangyabolyt, amin olyan nagy buzgalommal dolgoztok.

— Az neked is rossz lenne — figyelmeztette a bogár.

A farkas gúnyosan felkacagott és hozzálátott, hogy a rakást szétrúgdalja. Erre a sok száz szorgalmas hangya rávetette magát a gonosz farkasra és összevissza csípte. A vadállat voníva menekült. Azt hitte az ostoba, hogy meg tudja semmisíteni a hangyák egész népét.

Asszonyoknak

Meleg napokra

A piros alapú, aprómintás shantungból készült, fiatalos, csinos, nyári ruha érdekessége, hogy a szembe-hajításokat és a nyakkivágást fehér szegély díszíti.

A szabó-varró tanfolyam sikere

A városi nőtanács szervezésében ez évben már két szabó-varró tanfolyamot indítottak sikerrel. A kezdők és haladók részére 6 hetes tanfolyam az elmúlt héten fejeződött be. A záróvizsgán bemutatott tanfolyamon tanult szabó-varrás eredményét.

A 6 hetes tanfolyamon sokat tanultak és nem volt hiábavaló. A kezdő tanulók 7 öltöző egész ruhát, 2 blúzt, 6 szoknyát és 5 gyermekruhát készítettek a tanfolyam ideje alatt. A haladók, mint ahogy tőlük többet is vártak, úgy dolgoztak. 13 egészruhát, egy blúzt, két szoknyát, 3 kiskosztümöt és 14 gyermekruhát

készítettek gyermekeik részére. A fentiek is arról tanuskodnak, hogy megéri résztvenni a nőtanács szervezésével induló szabó-varró tanfolyamokon. Az eredményeket látva a záróvizsgán elhatározták, hogy újabb tanfolyamot indítsanak be. A tanfolyamra máris lehet jelentkezni a Patyolatnál.

A 6 hetes tanfolyam tandíja 90 forint és e hónap 21-én lesz az első foglalkozás. Nem kell sajnálni a tandíj árát, hisz láthatja mindenki, hogy jól jár, aki megtanul szabni, varrni, mert saját magának és családjának elkészítheti a ruhát, amiért aztán nem kell pénzt kiadni.

Befőzés

Rumosmeggy

Egy kiló meggyhez 80 deka cukrot veszünk. Öt literes üveg aljára teszünk 2 ujjnyi porcukrot, erre tenyéryi meggyet, megint cukrot és így tovább, míg az üveg megtelik. A tetejére cukor jön. A meggyet szárítól megtisztítva, megmosva, megszikkasztva, magostól rakjuk bele. Az üveget vászondarabbal lekötve 8 napig hagyjuk állni, de nem napos helyen. Ha a meggy leszáll, cukorral és meggyel pótoljuk. A nyolc nap elteltével 8 deci elsőrangú, jómínőségű rumot öntünk rá, hőlgyappírral légmentesen lezárjuk és hűvös helyre tesszük. Csak ősszel kezdjük fogyasztani, októbertől táján. Befőttés tálat tetejére, torták és habos rizs díszítésére igen alkalmas.

Eperjam

Úgyanúgy készül, mint az eper befőtt, azzal a különbséggel, hogy három napon át minden reggel kiszedem az epret a szörpből, a szörpöt kissé befőzöm, az epret visszateszem, hagyom együtt forrni, és másnapig hűvös helyen hagyom állni abban az edényben, amelyikben főztem. Háromszori felfőzés után üvegekbe öntöm, ugyanazzal az eljárással, mint az eperbefőttnél, de lekötözés után mindjárt polcra rakom. 24 óráig a konyhában hagyom és csak után viszem a hűvös kamrába. Nem dunsztolom!

A lottó nyerőszámai:

6, 31, 52, 82, 83